

Dansk Epidemiologisk Selskab

Formandens beretning 2015-2016

Ved Lau Caspar Thygesen

Bestyrelsens sammensætning

Ved generalforsamlingen 23. april 2015 genopstillede alle medlemmer af bestyrelsen undtagen Naja Hulvej Rod. Nyt bestyrelsesmedlem blev Katrine Strandberg-Larsen. Lau Caspar Thygesen blev valgt som ny formand efter Jørn Olsen. De øvrige medlemmer af bestyrelsen blev Morten Frydenberg, Lise Lotte Nystrup Husemoen, Reimar Thomsen og Mia Madsen. Jørn Olsen fortsatte som redaktør af DESorientering. I august 2015 trådte Mia Madsen ud af bestyrelsen pga. nyt arbejde. Lise Lotte Nystrup Husemoen blev ny kasserer efter Mia Madsen, Katrine Strandberg-Larsen sekretær og Reimar Thomasen næstformand.

Jeg synes, at vi har en god dialog i bestyrelsen om større emner og, at vi generelt arbejder rigtig godt sammen om de løbende opgaver. Alle deltager aktivt i arbejdet, og bidrager meget.

Mødeaktiviteter

Vi har i 2015-2016 afholdt tre møder i selskabet hvoraf det ene er det netop igangværende forårsmøde 2016. Forårsmødet 2015 handlede om kausal inferens med særligt fokus på mediationsanalyser og brugen af instrument variable. Fire veloplagte oplæg præsenterede både teoretiske og anvendelsesorienterede forhold, og der var en god diskussion af metoderne. Efterårsmødet november 2015 havde titlen 'Registerforskning, etik og privatliv: Kan borgernes og sundhedsforskernes interesser forenes? Jeg synes det var et meget vellykket møde, hvor de forskellige forhold angående registerforskning, forskellige datatyper og privatliv blev fremsat og diskuteret. Jeg vil gerne takke for meget stort fremmøde til begge arrangementer.

Selskabet var desuden september 2015 – sammen med Dansk Selskab for Psykosocial Medicin – vært for et foredrag med John Lynch med titlen 'Simulating equity interventions and their mechanisms in child health and development: Applications of causal mediation analysis'. Foredraget fulgte fint efter forårsmødet om kausal inferens.

Desuden indstillede bestyrelsen Torben Jørgensen til Marie og August Krogh prisen, som Torben modtog januar 2016. Et stort tillykke til Torben for hans store betydning for dansk epidemiologi og forskning i forebyggelse!

Den europæiske udvikling

I løbet af det forgangne år har det helt store emne været det nye EU regulativ om datasikkerhed og usikkerheden for, hvad det kunne komme til at betyde for dansk registerforskning. Specielt hen over sommeren og efteråret 2015 var der stor usikkerhed, da der var hele tre udspil til forhandling (fra Parlamentet, Kommissionen og Rådet) med meget forskellige konsekvenser for dansk registerforskning. Derudover kom der indlæg fra flere aktører, hvoraf indlæg fra World Medical Association og en artikel i BMJ af Ploug og Holm om et såkaldt meta consent begge kunne have påvirket den måde registerforskning bedrives i Danmark og de øvrige nordiske lande. Jeg vil gerne fremhæve engelske Welcome Trust, som gennem hele processen har spillet en afgørende rolle i forsøget på at fremme og fastholde forholdene for at bedrive forskning på allerede indsamlede data. Desuden stod Welcome Trust for en stor underskriftindsamling, som mange DES-medlemmer bidrog til. Mange tak for det.

I december måned blev den foreløbige beslutning taget om, at reglerne for brug af administrative data uden samtykke skal følge national lovgivning. Genbrug af data skal kun begrænses, hvis det ikke er i modstrid med det oprindelige formål data er indsamlet til. Dette er godt nyt for dansk registerforskning, da det muliggør, at de nuværende regler kan fortsætte i fremtiden. Siden da har regulativet været til legal sproglig korrektion og vil sandsynligvis blive godkendt af Parlamentet 9. maj 2016 og vil blive offentliggjort juni/juli 2016. Regulativet skal være implementeret i national lovgivning inden for to år, dvs. i 2018.

IEA-EEF og nordisk epidemiologisk møde

Bestyrelsen har været aktiv i det europæiske epidemiologiske selskab under IEA (IEA EEF) blandt andet til møde i Maastricht juni 2015, hvor Katrine deltog, og flere online bestyrelsesmøder. Emner har været dette års EEF konference i Munchen (som alle anbefales at deltage i – datoerne er 28/8-2/9), beslutningen om at EEF-konferencen 2018 skal afholdes i Lyon, diskussionen om EEF skal støtte en europæisk epidemiologisk lærebog (bogen vil blive annonceret til verdens IEA mødet i Japan 2017) og fulgt sagen om nye editors til International Journal of Epidemiology. Jeg vurderer, at det er vigtigt, at vi er aktive i det europæiske samarbejde, selvom samarbejdet mest på nuværende tidspunkt er af orienterende karakter.

Bestyrelsen deltog også i det nordiske epidemiologiske møde i Oslo, hvor både Jørn og Lau holdt oplæg om situationen om registre og dataadgang i de nordiske lande generelt og i Danmark.

Sundhedsdatastyrelsen

Som de fleste af jer sikkert ved, så fik Statens Serum Institut i 2012 overdraget ansvaret for at administrere adgangen til de danske sundhedsregistre. Dette afstedkom en længerevarende diskussion af SSI's potentielle dobbeltrolle, hvor SSI både har forskere der bruger registrene, og samtidig skal håndtere konkurrerende forskeres ansøgning om adgang til registre. Også i STARS* har emnet været drøftet, hvor DES er repræsenteret af Reimar Thomas, som også har fremført dette synspunkt. Det er afgørende vigtigt for, at Danmark fortsat kan være et land i verdenseliten indenfor registerbaseret epidemiologi, at der er lige adgang til data for alle danske forskere uanset ansættelsessted.

Blandt andet som reaktion på dette blev Sundhedsdatastyrelsen oprettet 1. november 2015, som en styrelse under Sundheds- og Ældreministeriet. Bestyrelsen vurderer, at dette er et godt tiltag, da eventuelle interessekonflikter nu er minimeret.

Medlemmer, e-mails og hjemmeside

Antallet af betalende medlemmer er ca. 430 per udgangen af 2015. Det er mange medlemmer og meget tilfredsstillende at vi kan opretholde medlemstallet på det niveau. Jeg tror at det både skyldes mødeaktiviteterne og at vores afgående studentersekretær, Maria Christensen, har fået administrationen til at glide og løbende opdateret hjemmesiden. Da Maria færdiggjorde sin kandidatgrad i 2016 har vi ansat en ny studentersekretær, Nadia Pedersen, der er kommet godt fra start. Det gælder dog stadig, at vi er meget interesserede i forslag til, hvordan hjemmesiden kan blive bedre, så relevant information bedst muligt kan deles mellem selskabets medlemmer.

DES-orientering

Vores nyhedsbrev DES-orientering, udkom 5 gange i det forløbne år. Da nyhedsbrevet kun udsendes elektronisk, kan det udsendes med kort varsel, hvilket betyder, at hvis I har vigtige meddelelser, som I gerne vi have distribueret i det epidemiologiske miljø, kan I sende dem til redaktør Jørn Olsen (jo@ph.au.dk). Vi er også interesseret i informationer om relevante møder, der kan være af interesse for danske epidemiologer. Send gerne dette til Nadia (dansk.epidemiologisk.selskab@outlook.dk) eller Jørn, så det kan komme på hjemmesiden eller i DESorientering. Følg gerne vores hjemmeside under 'Andre arrangementer', som jeg synes har været meget brugt det forløbne år.

Endelig vil jeg gerne takke medlemmerne af selskabet, som møder talstærkt op til vores arrangementer og sender mange input til arrangementer af epidemiologisk interesse.

Lau Caspar Thygesen

Formand, Dansk Epidemiologisk Selskab